

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, August 28 30, 1982

Nr. 161

RUSAI TRIS KOMPRESORIUS VEŽA Į RYGA

Dr. K. Šidlauskas pasveikino naują Valstybės sekretorių

Dr. Kazys Šidlauskas

Naująjį Valstybės sekretorių George P. Shultz telegrama pasveikino Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Šidlauskas, pareikšdamas viltį, kad jis savo įtakingą postą panaudos Lietuvos laisvinimo pastangoms.

RUOSIAMASI ALTO METINIAM SUVAŽIAVIMUI

ALTO metinis suvažiavimas įvyks spalio 30-31 d. Tautiniuose namuose, Čikagoje. Suvažiavimo eigai aptarti įvairioms komisijoms sudaryti rugpjūčio 20 d. buvo suauktas Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos posėdis. ALTO gen. sekretoriui inž. Gr. Lazauskui pasiūlyta, numatyta suvažiavimo darbotvarkė. Nutarta spalio 30 d. vakare ruošti banketą, kurį organizuoti pakviestas Visuomeninių reikalų komisijos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas su savo pasirinktais talkininkais.

ALTO valdybos posėdyje pirmininkas dr. K. Šidlauskas informavo apie Pabaltijo valstybių de jure pripažinimo 60 m. sukakties minėjimą. Vašingtone, papasakojo apie susirašinėjamą dėl JAV konsulato žmonių Leningrade lankymosi Lietuvoje,

pranešė apie dalyvavimą SLA seime.

Dr. L. Kriaučiūnas informavo apie sėkmingai ruošiamą simpoziumą-svarstybas Lietuvos laisvinimo ir išėjimo veiklos klausimais. Tas bus Jaunimo centre rugsėjo 19 d. 3 val. popiet. Dalyvaus Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Lozoraitis, jr., dr. D. Krivickas iš Vašingtone ir laikraštinkas M. Meškauskas iš Floridos. Moderatorius bus inž. J. Jurkūnas.

Kun. J. Prunskis papasakojo apie savo kontaktus su amerikiečiais redaktorais, apie sėkmingą ryšį su kitų tautinių grupių laikraštinkais.

Posėdyje buvo ilgiau sustota prie projekto sudaryti Amerikos Lietuvių Tarybos Fondą Lietuvos laisvinimo reikams. Projektą tam yra sudarę dr. J. Valaitis su adv. S. Kupriu. (ALTO informacija)

Egiptas nepradės jokių pasitarimų su Izraeliu, kol Izraelio karo jėgos nepasitrauks iš Libano.

— Šaronas nemano, kad Jordanija vėl karą prieš Izraelį. Jis tikisi susitarti dėl Jeruzalės ir senų Judėjos žemių.

KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 28: Augustinas, Kintautė, Byla, Rinkvaldis, Didirė, Liūtas, Mantibutė.

Rugpjūčio 29: Sabina, Lameika, Gardenis, Nadinė, Daukas.

Rugpjūčio 30: Rožė, Bytautas, Augūna, Dyguolis, Vesta.

Saulė teka 6:12, leidžiasi 7:31. Oras šiltas, debesuotas.

Egipto prezidentas buvo pasiūlyęs palestiniečiams vykti į Egiptą, bet jis nesutiko įsileisti jų ginkluotų. Dabar dauguma palestiniečių vyksta į Siriją. Egipto dykumose prekes neša kupranugariai.

Į Čenstakavą suplaukė 350,000 lenkų paklausti arkivyskupo J. Glomp

SOLIDARUMO UNIJOS VADOVYBĖ RUGSĖJO 2 DIENĄ KVIEČIA VISUS LENKUS Į DIDELĘ DEMONSTRACIJĄ

ČENSTAKAVA, Lenkija.

Ketvirtadienį į Čenstakavą suplaukė 350,000 lenkų, kad galėtų pasiklausti arkivyskupo Joseph Glomp kalbos ir prisiminti Dievo Motiną, prieš 600 metų Jasna Gura (Šviesaus Kalno) srityje pasirodžiusią lenkam.

Jasna Gura srityje stovi didelė katedra, kurioje yra įrengti garšakalbiai, pranešantieji žinias visai Lenkijai. Šimtą tūkstančių lenkų minia, apgulusi milžinišką aikštę prie katedros ir apėmusi visą Čenstakavos apylinkę, kelis kartus labai smarkiai plojo. Bet kai arkivyskupas Glomp pareiškė, kad Lešek Valensa privalo būti laisvas, tai plojimams nebuvo pertraukos.

Miniai aprimus, arkivyskupas paprašė susirinkusiųjų miniai susivaldyti, neiti į gatves, bet nuosirdžiai pasimelsti.

Susirinkusieji jau žinojo, kad didysis Dancigo streikas ir visų lenkų laimėjimai privalo būti paminėti. Jokie generolų uždraudimai lenkų minių nestabdys, nes jie yra pasiryžę sušaukti ne tik Varšuvoje, bet ir Dancige, Krokuvoje bei kitose vietose didesnes minias, negu buvo susirinkę Čenstakavoje.

Minioje buvę korespondentai tvirtina, kad Čenstakavoje susirinkusių lenkų tarpe buvo girdėti išmetinėjamai prieš bažnyčios vadovybę, padariusią didelę nuolaidas lenkų generolams. Lenkai jau netenka kantrybės, nes tas karo stovio įvedimas prieš pačių lenkų valią, Maskvos padiktutas, lenkų tautą labai įžeidžia. Jokio karo nėra, Sovietų karinė vadovybė neturėjo teisės kištis į Lenkijos vidaus reikalus. Lenkai yra įsitikinę, kad gen. Jaruzelskis perėjo Sovietų tarnybon, todėl negalima jokios laisvės iš jo tikėtis.

Lenkai yra nuomonės, kad Sovietų ginkluotos pajėgos dabarinių metų nesiveržtų į Lenkiją, nes pačioje Rusijoje prasidėtų neramumai.

SIRIJOS KARIAI, PALESTINIEČIAI IŠVAŽIAVO Į DAMASKĄ

BEIRUTAS, Libanas. — Penktadienio rytą didelis būrys Sirijos karių ir šimtai palestiniečių, Italijos karių lydimi, įvažiavo didžiuoju vieškeliu iš Beiruto į Damaską.

Izraelio kariai sustabdė į rytus judančią Sirijos karių ir palestiniečių karavaną. Izraelitai pareikalavo, kad duotų jiems sąrašą išvykstančių palestiniečių. Kolonos prieškakyje atsirado italų kariai ir izraelitams pasakė, kad jie jokių sąrašų neturi ir neduos. Jie neįpareigoti jokių sąrašų ruošti. Jų pareiga žiūrėti, kad visi saugiai išvažiuotų.

— Tai bent šaunioka, kad žinotume, kiek žmonių išvažiuoja, — pareiškė izraelitai.

— Mes neskačiuosime, — atsakė italai, bet mes dabosime, kad kiekvienas pasiektų Damaską, — pareiškė italai.

Izraelitai ranka numojo ir žūrėjo, kaip važiuoja sužeistieji, ginkluoti ir beginkliai, karininkai ir civiliniai didžiuoju vieškeliu į Damaską.

BADAS, ŽAIZDOS BAIGĖ KANTRYBĘ

BEIRUTAS, Libanas. — Dabar aišku, kad vakarų Beirute apsuptieji palestiniečiai ir Sirijos kariai neteko kantrybės. Jie buvo pasiruošę išvykti laivais, bet badas, vandens stoka, žaizdos, gydytojų, vaistų ir butų stokos, negalima jų test. Buvo dar grupė pasiryžusių karių, bet didelė dauguma, iškentėjusi vakarų Beirute du mėnesius, tik vieno dalyko norėjo — galimai greičiau ištrūkti iš to pragaro.

Pirmoji grupė, nelekusi kantrybės, norėjo išvažiuoti antradienį, bet kai užgirdo artilerijos šūvius, tai grįžo į Beirutą. Dabar, kai atsirado 600 italų, tai

SARONAS AIŠKINA KOVOS TIKSLUS

NEW YORK, N.Y. — Izraelio

gynybos ministris Ariel Šaron Amerikos žydų vadams aiškino, kad Izraelis kovojo Libane tik dėl Artimųjų Rytų taikos sumetimais. Izraelis nukentėjo, didelis karių skaičius žuvo, bet dabar padėti pagrindai taikai.

Izraelis yra įsitikinęs, kad netrukus Izraelio vyriausybė gaus pasirašytą taikos sutartį su Libanu. Šaronas yra įsitikinęs, kad nauja Libano vyriausybė dabar galės taikiai išspręsti visus klausimus. Izraeliui tai bus didelis dalykas, nes galės taikiai gyventi su dviem kaimyninėmis valstybėmis. Šaronas yra įsitikinęs, kad dabar Izraeliui bus lengviau susikabinti su kitais kaimynais.

Šaronas priminė jo kalbos klausantiems žydams, kad jie turės būti apkrauti dideliais mokesčiais, nes palestiniečių išmušimas iš Libano Izraeliui brangiai kainavo. Izraelio ginkluotos pajėgos išvyks iš Libano, kai palestiniečiai nebus pavojingi.

— Ariel Šaronas nori įtikinti sekretorių Shultzą, kad Izraelis tikrai išvyks iš Libano, kai išvyks palestiniečiai ir Sirijos kariai.

— Jörn M. McKinney, didelis asbesto bendrovės pirmininkas, skelbia bankrotą, nes užvesta visa eilė bylų prieš asbesto padarytą žalą.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$403.

— Lektuvas nelaimėjį žuvusio Indiro Gandhi sūnaus žmona organizuoja naują partiją prieš permyjerės vadovaujamą Kongreso partiją.

Tai pati grupė buvo perduota į italų rankas, kuriems įsakyta prižiūrėti, kad palestiniečiai saugiai pasiektų Siriją.

Manoma, kad Beiruto Damasko vieškelio išvažiuos ir kiti kovotojai, kai tik gaus transportui tinkamus automobilius. Jie išvažiuos su ginklais, žmonėmis ir vaikais.

DVI BENDROVĖS ĮTRAUKTOS Į AMERIKOS JUODĄJĮ SĄRAŠĄ

SUSTABDĖ KITŲ KOMPRESORIŲ IŠSIUNTIMĄ, KAD IŠAIŠKINTŲ AUKŠTESNIO TEISMO NUOMONĘ

PARYŽIUS. — Prancūzijos prezidentas Francois Miterandas nutarė neklausti prezidento Reagano įsakymo nesiųsti Amerikos kompresorių dujoms stumti iš Sibiro į Vakarų Vokietiją, Prancūziją, Belgiją ir kitas Vakarų Europos valstybes.

Penktadienį trys kompresoriai buvo pakrauti į Sovietų transporto laivą Borodin, kuris penktadienio rytą išplaukė iš Le Havre į Rygą.

Kiekvienas kompresorius sveria 50 tonų ir kainuoja po 700 tūkst. dolerių. Kompresoriai priklauso Dresser-France bendrovei, kurios kapitalai ir visa organizacija priklauso Teksas bendrovei Dresser Industries, Inc., savo centrą turinčiai Dallas mieste.

Dresser kompresoriai yra patatyti pagal slaptą techninį planą, kuris yra patentuotas, kitoms valstybėms neduodamas. Prancūzijos prezidentas Miterandas nusavino visą didesnę krašto pramonę Prancūzijoje. Valstybė nusavino ir Dresser-France. Prezidentas Miterandas mano, kad jis turės teisę duoti rusams patentuotus gaminius.

Dujose, einančiose plieno vamzdžiais, atsiranda vandens. Kompresoriai ne tikai stumia tas dujas tolyn, bet išspaudžia iš jų atsiradusį vandenį. Prez. Miterandas nekvepia dėmesio į kompresorių patentą ir sąlygas, duotas Dresser-France bendrovei Miterandas pasijuto savininkas ir nutarė kompresorius parduoti Sovietų Sąjungai. Rusai turi kompresorius dujoms stumti, bet jų kompresoriai ne lokie pajėgūs ir negali išskirti vandens.

Prez. Miterandas, laudydamas susitarimą su JAV, pats siūnia kompresorius į Sovietų Sąjungą, patardamas nekveipti dėmesio į prez. Reagano į Amerikos interesus ir į JAV politinius išskaitavimus. Atrodo, kad Vokietija ir kitos Vakarų Europos valstybės pritarė prezidento Miterando planams.

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas R. Reagan uždraudė Dresser-France bendrovei parduoti Sovietų Sąjungai kompresorius dujoms stumti iš Sibiro į Vakarų Europą. Dallas Dresser Industries, Inc., advokatai ketvirtadienį kreipėsi į teismą, kad sustabdytų prezidento Reagano įsakymą. Teisėjas apsvaistė advokatų argumentus ir pranešė advokatams, kad prezidentas Reaganas turi teisę ne tik sustabdyti kompresorių siuntimą į Sovietų Sąjungą, bet gali ir uždėti didelės baudas Dresser Industries bendrovei.

Tuo tarpu prekybos departamentas paskelbė, kad Dresser-France ir Creusot-Loire bendrovės bus įtrauktos į Amerikos juodąjį sąrašą. Tai reiškia, kad jokia Amerikos bendrovė, bankas ar įstaiga neves jokių biznio reikalų su Dresser-France ir su Creusot-Loire bendrovėmis.

Pastaroji bendrovė gamina dujų vamzdžiams reikalingus stipresnio plieno lankus. Ji neklauso prez. Reagano uždraudimo ir siūnė rusams reikalingus plieno lankus. Taip pat išaiškina, kad Creusot-Loire veda prekybą su visa eile Amerikos bendrovių, pirkdama JAV medžiagas ir parduodama savo gaminius. Visos tos bendrovės nutrauks bet kokius ryšius su Creusot-Loire.

Diplomatai labai plačiai komentuoja, kodėl Sovietų valdžia, nupirkusi Prancūzijoje tuos tris kompresorius, nuvežė į Rygą, o ne į Juodosios jūros uostus. Rygoje nėra jokių dujų, kurias galėtų siųsti į Europą. Pabaltijys, Rytų Vokietija yra lygūs, ten dujų stumti nereikia, tuo tarpu kompresoriai reikalingi iš Sibiro iki jūros lygumų, kurioms buvo planuojama stumti dujas. Galimas daiktas, kad rusai nori Pabaltijį padaryti priklausomą nuo Rusijos, todėl ir rengiasi ten pirmą įrengti kompresorius, negu atsiųsti dujas vamzdžiais.

CHICAGO, Ill. — Ketvirtadienio vakare viceprezidentas G. Bush pareiškė, kad teismas pripažino teisę prezidentui sustabdyti kompresorių pardavimą rusams. Visi turi žinoti, kad kovą už laisvą ir žmonių laisvę veda prezidentas Reaganas, o ne apsiginti nepajėgiančios valstybės.

DU LENKAI PABEGO IŠ ŠPICBERGENO

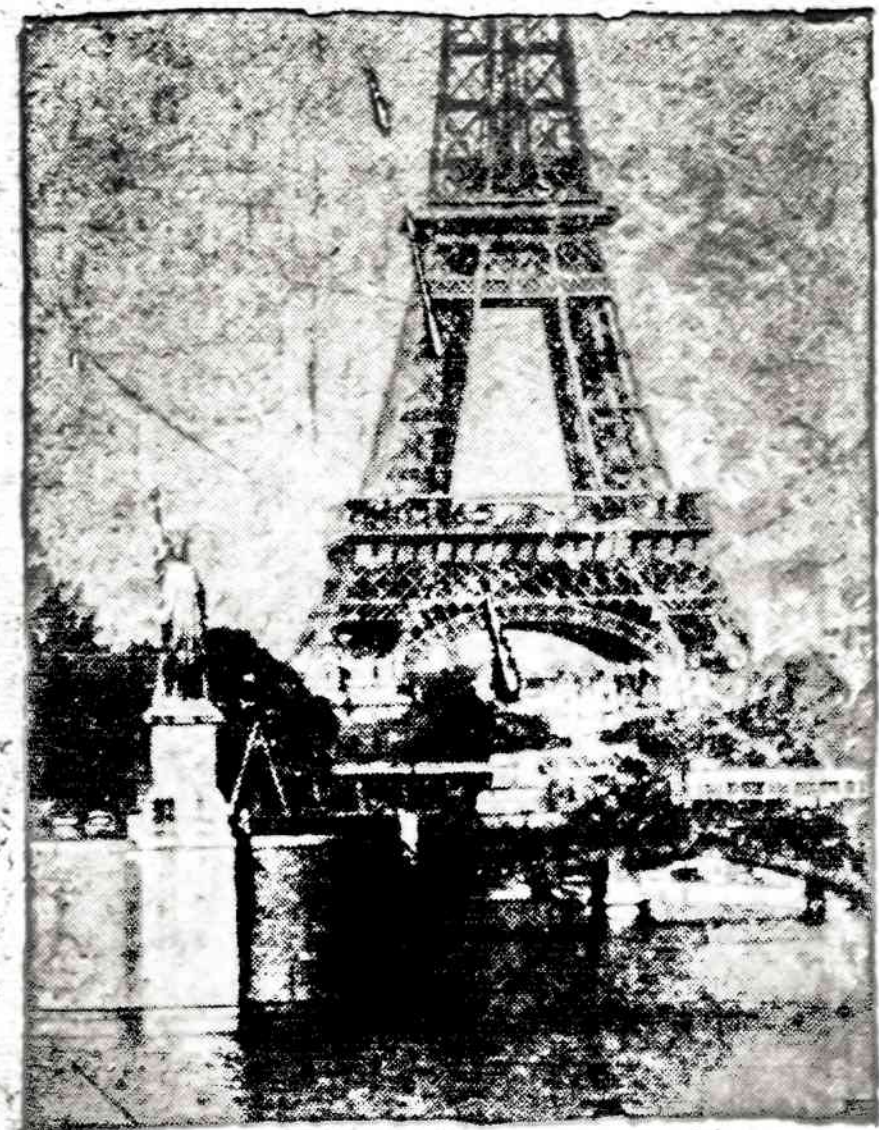
OSLO, Norvegija. — Du lenkų mokslininkai, išsiję iš Špicbergeną tyrinėjimams, pajėgę pabėgti į Norvegiją. Sovietų argai nujautė, kad lenkai gali pabėgti, bet nepajėgė lenkų su laikyti.

Rugsėjo 10 dieną lenkai per radiją paprašė duoti jiems tremtinių teisę Norvegijoje. Pasirodo, kad jie taip pat prašė atsiųsti Špicbergeną malūnsparnį ir juos pamti.

Matyti, kad Sovietų radijas išaiškino pasikėlimą su norvegų valdžia. Sovietų kariai saugo visą salų grupę, įskaitant ir Špicbergeno salą. Jie nutarė pasiųsti malūnsparnį į Špicbergeną ir nustatyti, kas ten darosi. Bet kol jie gavo leidimą nusikristi, kol prisirėgė, tai norvegų malūnsparnis atskrido ir abu lenkų mokslininkus išsivežė. Rusai atskrido, bet rado tuščią vietą.

— Detektyvas Milo Spesilio, pasiklausęs rekorduotų pokalbių telefonu su Marilyn Monroe, priėjo išvados, kad ji buvo nužudyta. Jis nustatė, kad niekas nenorėjo pasirašyti Marilyn Monroe mirties liudijimo, nebuvę nustatyta mirties priežastis.

— Arkivyskupas J. Bernardin prižadėjo susitikti ir išsikalbėti su kiekvienu Chicagoje dirbančiu kunigu.

Prez. Miterandas iš Paryžiaus organizuoja pasipriešinimą prezidento Reagano įsakymui neduoti Sovietų Sąjungai Amerikos pramonės paslapčių.

Socialinis draudimas ir aprūpinimas

V metai

Rugp. 28-30, 1982. Nr. 30 (230)

Redaguoja PRANAS ŠULAS

Klauskimus ir medžiagą siųsti: 4436 So. Washenaw, Chicago, IL 60632

Izoliacijos medžiagos gali būti mirties priežastis

Vienas žinomas izoliacinių medžiagų žinovas Iosh Lalen teigia, kad vadinamąjį "formaldehidą" yra kenksminga žmogaus sveikatai. J. Laner yra Nacionalinio Izoliacinių Medžiagų Instituto direktorius.

Iki šiol dar neįsakyta kokios koncentracijos ir per kiek laiko ji pakenkia žmogaus sveikatai. Kol kas ištirta, kad tokia medžiaga gali pakenkti sveikatai. Iš vadinamųjų "foam" izoliacijos gaminių vadinamąjį "foam" izoliaciją J. Laner teigia, kad tą produktą šiame krašte žmonės naudoja jau 100 metų, kaip saugią medžiagą. Tik dabar, 1982 m., pagaliau ta medžiaga tapo pavojinga. Esą ji nesanti fatališka, kad nuo "foam" medžiagos susirgtų žmonės; tuo atveju gydytojas pasakytų, kad "formaldehidas" yra priežastimi susirgimo.

Iš 500,000 namų su UFFI izoliacijos naudotos medžiagos, Consumer Product Safety komisija rado tik 2,000 nusiskundimų, iš kurių C.P.S. C. kon-

statavo 76 mirties priežastis ir 123,000 sužeidimų tikrai per 1981 metus. Tuos visus atvejus priskiria flue ir bendrai, per šilumos ligoms. Tačiau vienas ligonis Mr. Wagner tvirtina, kad jo sveikata pablogėjusi nuo "formaldehido" medžiagos išplėtimo (explosure). Jis teigia, kad per pastaruosius kelis mėnesius girėjęs net 200 kitių asmenų, su reikšmingu "formaldehido" problemomis.

Mr. Wagneris sako: "Aš negaliu valgyti valgio, kuris kvepia natūraliu gazu, mano žmona negali naudoti kosmetikos; taip pat drabužių valymas mane keičia dienos susirgimai."

Tuo reikalu pasisakė National Law Journal, teigdamas kad "formaldehidas" medžiaga plačiai naudojama, nežiūrint žmonių užvedamų bylų.

Clevelando adv. Michael Shafam paskelbė, kad dabar turis 30-60 "formaldehido" tesme klientų užvestų bylų.

Pr. Feb.

FOTOGRAFIJA

(FELJETONAS)

Atvažiavo svodba pas fotografą mušti visų vestuvinių Vyrai ir moterys — jaunieji, pamergės ir pabroliai — tikrai šukuojasi, pueuojasi ir rengiasi mušti fotografiją. Fotografas gaidžianosis riktuoja savo mašiną, taisydamas, veidrodžius ir t.t.

— Dievas žino, kas čia bus — stenoje stora svodžia, — šauks kaip kitaip muš tas patagrafijas?

— Kad ir muš, bet ne tave — atsakė pajaunys Adasius, mokas groti harmonika.

Fotografą Gaidžianosis iškišęs ranką iš užu marškos šaukia vidun visą svodbą. Svodba gerokai išlinkminusi, urmu su garmėja į studiją kur stovėjo pastatytas didelis aparatas, juodu maišu užmautas.

— Dabar, niaugine, stokite visi krūvon, visus kartu nutraukis, o paskui, niaugine, kas tik norės, nutraukis atskirai. Jūs, merginos, niaugine, tūpkitės, o vyrai atsisukite, o tu mažiukas pasistok aukščiau, niaugine, kad matytųsi, — komanduoja fotografas. — Pasistokite savo gėles ir apsilaužykite.

— O kam reikia laizytis? — paklausė Adasius. — Dar liežuvi gali nutraukti.

Fotografą Gaidžianosis prie jo prie foto aparato, patraukė jį keletą pėdų ir įkišo galvą į maišą. Bet čia atbego fotografo boba Teresėlė.

— Kur Gaidžianosis? — paklausė ji.

— Nagi ana, į tą maišą sulind, — atsakė svodžia Špukienė. — Jau šaus... Vardan Dievo! Tavo ir...

— Tu, boba, surikiuok grupę artistiška, o aš nustatysiu mašiną, niaugine, — Gaidžianosis pasakė savo žmonai.

— Durs, Jonai, jau laiko pūlę suėmęs.

— Gal jau šaus — suriko Barbora.

— Mačiau, kaip teatruose šaudosi, — pasakė Jonas.

— Laikykites dabar dantis sukande. Tu truputį prasišoki. Šypsokis, niaugine. O tu pirmą vieną akį, kad nebūtų viena didesnė už antrąją, niaugine, — komandavo fotografas.

— Ar jau šaus? ...

— Tuoj, tuoj, — sako fotografas. — Ar jau gatavi?

— Aš dar negatava. Gal turi šnapso ant drąsos? — paklausė Darata.

Jonas išsitraukė "pantukę" iš kišenės ir padavė Daratai. Ji išgėrė kelis gūrknius, nu-

NEGIRDETA AROGANCIA

National Civic Federation atstovas F. Coakley Chicagoje "Tribune" dienraštyje pasisakė prieš pasiūlymą padidinti 6% šio miesto aldermanams algas, tuo pat sumažinant mokytojams uždarbius. Šiuo metu miesto aldermanas gauna \$27,000 per metus. F. Coakley prieštaravo aldermano Saw neva "teisinga algos" pakelti, sakydamas, kad Chicago miesto taryba 1981 m. posėdyje iš viso tik 43 kartus. Mokesčių mokėtojams aldermano išlaikymas kaštavo \$71,847. Daugelis aldermanų verčiasi privačia teisės praktika arba turi kitus apmokamus darbus.

Pabrėžia, kad Chicago švietimo taryba tą savaitę prašė miesto mokytojų, kad jie priimtų algų sumažinimo projektą, kad valdinės mokyklos šį rudinį galėtų paaugti normalų darbą.

Pr. Petitas

LIGONIŲ LANKYMAS

Ligos atneša skausmą, nusiiminus ir susirūpinimus. Be sveikatos nėra laimės.

Bugnau Parko Namų Savininkų draugija jaučia pareigą, susirgusius nors aplankyti ir juos paguosti, užjausti ir kuonors pradiuginti. Ligonio sveikata gerėja, kai jis pasijungta ne vienas šia progą savo ir valdybos narių, vargų linkių visiems geros sveikatos.

1981 metais buvo aplankyta 20 ligonių ir šiais 1982 metais jau aplankyta 6 ligoniai.

Viktoras Galeckas

KAIP SAUGOTI KOJAS

Reikia saugoti kojas nuo smulkių sužalojimų, subraižymo, uodų, musių ir kitų vabzdžių sukanžiojimų.

Po įkandimo ar nukasymo, į odos žaizdėlę gali patekti mikrobai ir sukelti uždegimą.

Tokiais pačiais smetimais ne galime bradyti po nešvarų, stovint vandeni, po rasas, vaikščioti auliniais gumos batais, kuriuose labai praktikuojama bei šunų kojos.

Kojų praktikavimui sumažinti galima naudoti vaistus, kuriuos prirašys odos ligų gydytojas.

Jei laikysitės čia išvardintų nurodymų, o esant reikalui — gydytojų paskirto gydymo, galėsite išvengti kojų tinimo ar išsigydysite ir dar lgs metus išlaikysite darbingumą, sveikatą bei gerą nuotaiką.

L. Šulas, M.D.

siūlostė lūpas ir pasakė:

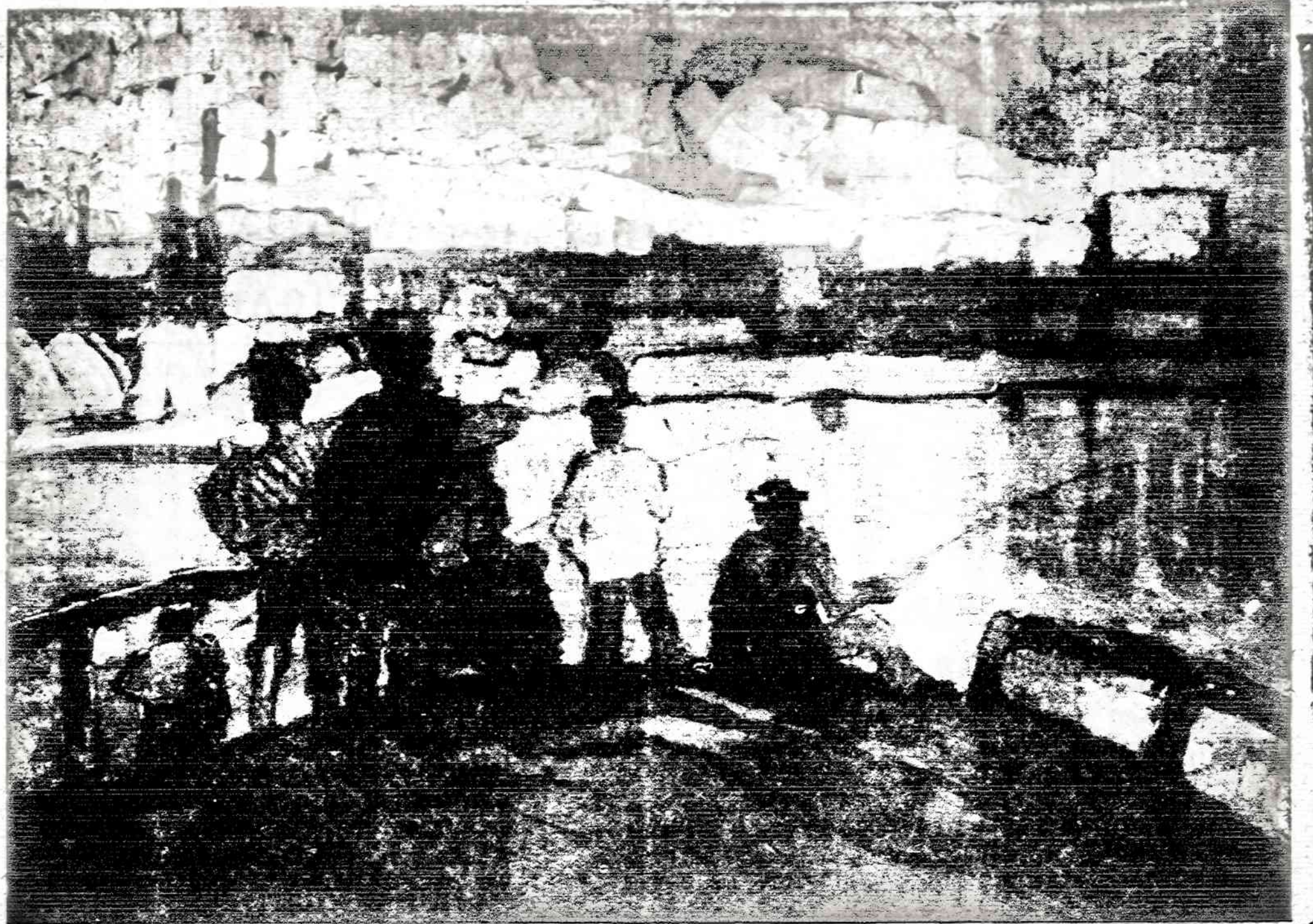
— Gatava!

— Prašyk Dievo, kad nešaut labai smarkiai.

— Nebijok, nenusprogsi! — piktai atsakė Jonas.

— Kad nors gražiai nušautų! ...

...Mikas Šileikis

MIKAS ŠILEIKIS

ZVEJOTOJAI PRIE AQUARIUM

JŪS KLAUSIATE

KL. Jau seniai girdėdama Jūsų klausimus per Kažytės Brazdžionytės radijo valandėlę, kyla svarbus klausimas ir man, jei galėtumėte patarti man, kur aš turėčiau kreiptis dėl nedarbingumo pašalpos gavimo. Esu labai susirūpinusi savo ateitimi, nes gimiau karo laiku, 1944 metais geg. mėn. 14 dieną Kybartuose. Lietuvoje: Aš esu invalidė — be kairiosios rankos trijų pirštų galūnų (angliškai tarant — deformity of left upper extremity and abnormal dactyly, partial adylactomy of finger left hand). Aš esu ištekejusi, turiu šeimyną — vieną mergaitę, kuri yra protiniai atsilikusi nuo prigim. ir gyvena mokosi, 14-likti metai Ballwin, Mo. Taipogi valdžia moka supplemental čekius kiekvieną mėnesį. Nuo praeito mėnesio aš turiu primokėti \$100. Be jos, aš ginu keturis sūnus kurie yra 9, 12, 14, ir 15 metų amžiaus. Mano vyras Povilas dirba prie geležinkelio jau 31 metai, kaip checker clerk Highway & City Transportation Inc. Jo metinė alga siekė tokia suma, iš kurios vos galime galą su galu suvesti. Dėl gausios šeimynos išsigijom medinį, pusantro aukšto namuką, ant kurio turime užtraukę paskolą (mortgage) 25 metams, mokėme dabar kas mėnesį po \$211.

Norėčiau sužinoti ar aš galiu būti pripažinta nedarbinga ir gauti kas mėnesį nedarbingumo pašalpą?

Aš iš Christ ligoninės, kurioj patekau dėl mažakraujystės gavau pažymėjimą, kad esu gimusi "deformed" ir dėlto sunku man darbą gauti.

Mano vyrui jau suėjo 62 m. amžiaus. Nežinau, kaip ilgai Dievulis jį laikys sveiką kad mus šlaikytų. Būsiu dėkinga, kad nurodytė kur aš turėčiau kreiptis?

Janina K-nienė

ATS. Jūsų reikavę kreipėmės į Human Relation departamentą, esantį 1932 S. Holsted Street. Įstaigos vadovė pranešė, kad prašant šį Welfare įstaigos pašalpos jūs turite pristatyti visų vaikų Soc. Sec. kortelių Nr., o taip pat visų vaikų gimimo metrikus. Be to pristatyti pažymėjimą apie jūsų vyro uždarbį. Šiuos dokumentus jūs asmeniškai turite pristatyti gyvenamosios vietos Welfare įstaigai, kuri yra 70 E. 21 Street, Department of Public Aid.

KL. Malonėkite pasakyti, kiek reikia mokėti honoraro advokatai už jo patarnavimą?

Birutė P-nė

MES ATSAKOME

ATS. Teigiama, kad advokato laikas yra brangus, kai kurie prašo \$25 už valandą, paruošiant bylą, mokant honorarą už kiekvieną stojimą teisme bylos proceso metu.

Kai kada šio krašto advokatai bylą paima vesti vadinamu "contingent fee", vadinasi honoraras gali būti procentinis, dažniausiai 1/3 ar 1/4 iš laimėtos sumos, jei jis bylą laimės. Jei advokatas praloš bylą, klientas nieko tam advokatui nemoka.

Teismo išlaidos pridedamos, nors jos yra nedidelės. Be to klientas turi mokėti stenografui už bylos rekordavimą ir liudininkams už sugaištą laiką, mažiausia \$20 už dieną plus transportaciją.

Liudininkas ekspertas, pvz., gydytojas, kaštuoja daugiau negu \$100.

Jei klientas laimi bylą, išlaidų dalį gali gauti atgal, bet daugumą išlaidų teks jam padengti iš savo kišenės.

Pr. Fabius

KL. Neseniai skaičiau Chicago dienraštyje, kad pastarajam šio krašto legionierių suvažiavime buvo priimta rezoliucija, raginanti federalinę valdžią, kad ji paskatintų darbdavius priimti vyresnio amžiaus darbininkus bei legionierius. Atrodo, kad šis principas reikėtų pritaikyti visiems seniorams, kurie ieško bet kurio darbo.

Vladas N-kis

ATS. Pritariant jūsų pasiūlymui, pirmiausia tektų paraginti darbininkų ir tarnautojų organizacijas bei didžiąsias uni-

as (ALF — CIO), kad ir jos prisidėtų prie šios gražios ir humaniškos feder. valdžios įstatų paraginimo akcijos. Prie šio darbdavių paraginimo galėtų prisidėti ir visų tautybių spauda, paškindama, kad seniorai turi didesnę patyrimą darbe ir didesnę praktiką bei atsargumą. Todėl šiuos asmenis geriau apsimoka samdyti bet kuriems darbams atlikti, negu jaunuolius, kurie yra mažiau atsargūs darbe ir dėl to gali fabrike bei dirbtuvėse būti daugiau nelaimingų atsitikimų.

Pr. Petitas

AR VEIKIA BET KOKIA DARBŲ PARCPINIMO AGENTŪRA CHICAGOJ?

KL. Aš, kaip ir daugelis pensininkų sėdžių ir supuosi kėdėje išisomis d'nomis. Norėčiau kur nors "bet ką dirbti, jei būtų tam galimybių. Ar yra Chicagoje bet kokia agentūra, ku-

ri man parūpintų bet kokią darbą?

Juozas Maziukas

ATS. Taip yra. Ji vadin. Mature Temps, Inc., darbo agentūra, kuri aprūpina darbus asmenis 55 ir vyresnio amžiaus. Miss Marta Monnett, Chicago įstaigos vedėja, pasakė, kad ši firma parūpina laikinus ar nuolatinius darbus vyresnio amžiaus asmenims. Už darbo parūpinimą, honorarą moka paprastai daibdaviai. Ši korporacija yra Colonial Penn Group skyrius apdraudos bendrovės ir yra indosuota Nacional Retired Teachers asociacijos ir American Association of Retired Persons.

DAKTARO PATARIMAS

— Atleisk, daktare, kad telefonuoju vidurnaktį, bet jau kelios valandos vartausi nuo vieno šono ant kito ir niekaip negaliu užmigti. Ką reikia daryti?

TAMSOJE NERANDA

— Ko čia griezdi naktį ab mano stalčius?

— Ieškau pinigų.

— Be reikalo. Aš ir šviesoje jų nerandu.

CHORISTŲ MALONUMAS

— Didelis malonumas priklausyti chorui: mes lošiame kortomis, kauliukais, geriname, o jei kartu su mumis atvyksta mūsų žmonos, tai šokame iki užsimeršimo.

— O kada jūs dainuojate?

— Pakeliui, grįždami namo.

TA PROGA

— Kaimynėle, jūsų šuo vėl surijo mano vištą!

— Kaip gerai! Šiandien aš jam nebeduosiu esti.

NESUPRATO

— Mano tėvas išprotėjo ir man atiteko jo krautuvėlė.

— Vadinasi, tu padidini man kreditą?

— Tu manęs nesupratai: ne aš, o mano tėvas išprotėjo, — pabrėžė naujas savininkas.

GINKLŲ PARDUOTUVEJE

— Su kiek šuvių norite pirkti revolverį?

— Palaukite, tuoj paklausiu telefonu, kiek žmonių dirba to banko kasoje?

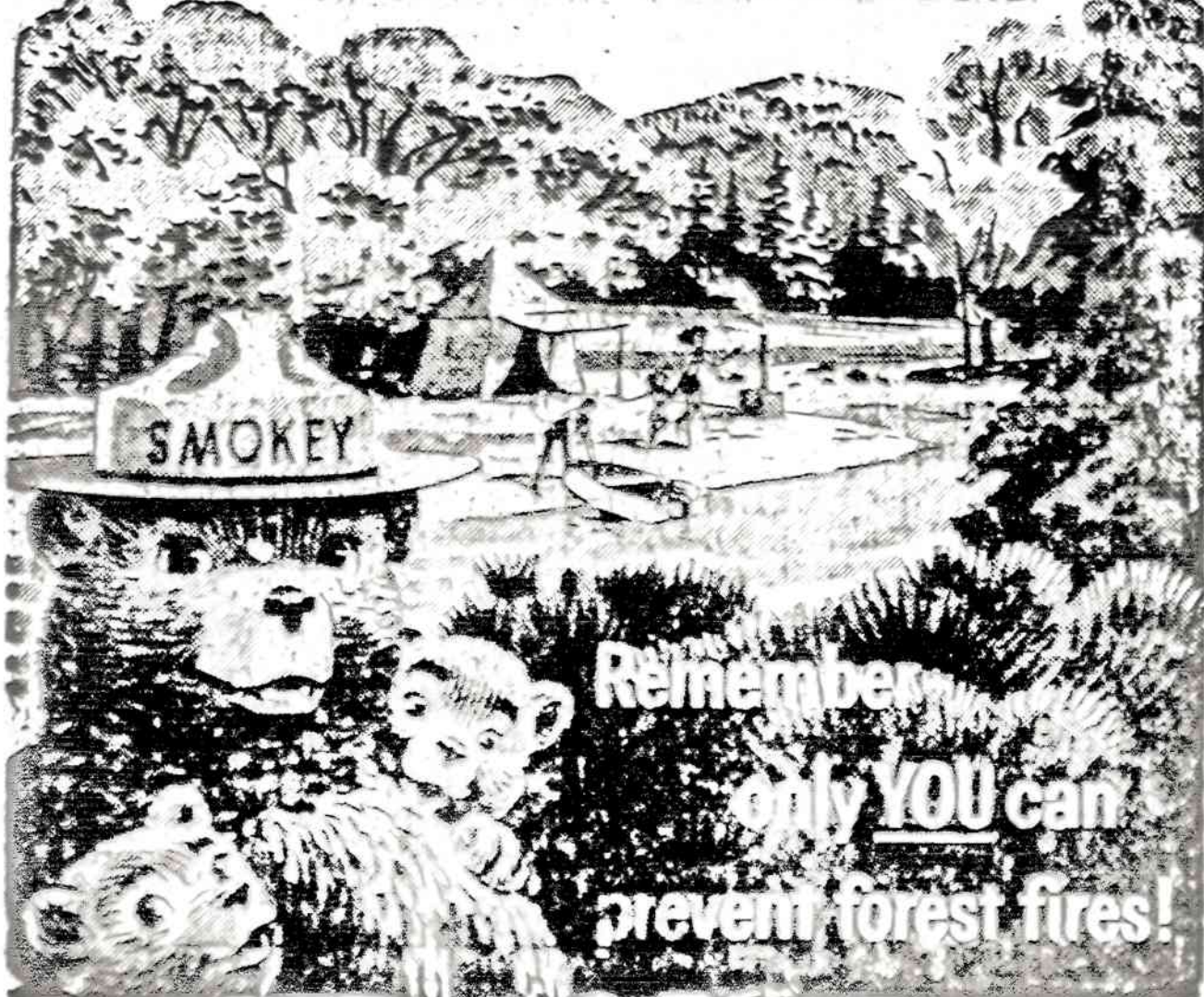
VYRAS APGAVO ŽMONĘ

Gyveno žmogus, kuris buvo vedęs žmoną, tikrai kirmgriaužę! Ji vis jam sakydavo:

— Laukiu — nesulaukiu, kada tu numirsi, kad galėčiau ant tavo kapo vaikščioti!

Pagaliau žmogus mirė. Atidarius jo testamentą buvo parašyta: "Palaidoti mane jūroje".

There are so Many Reasons to Protect Your Forests

NAUJIENOS IŠ KANADOS

(Tęsinys)

Tarėdamas daugiau informaciją iš V. Valatke apie 5-los kolonos veiklą ir patyres melagins, šmeižų iš lietuvių "patriotų", ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp ukrainiečių, būvau priverstas rašyti straipsnį "Demonstracijos komunistams nepatarnauja", ir gintis nuo šmeižų. Esu dėkingas Naujienoms už atspausdinimą apsigynimo straipsnio.

Šmeižkams nepatiko, kad jų pavardės suminėjau. Pastarieji rašė atsakymą į spaudą, bet patriotinė spauda nespausdino, o atspausdino tik "Akiračiai", kurie yra ir rusų okupuotoje Lietuvoje parduojami. Reikia, ir 5-tai kolonai "košer", nes tie Akiračiai giria rusų okupuotą Lietuvą ir šmeižia VILKO, ALTO ir BALFO patriotus veikėjus.

Prieš patekdamas į Lietuvos okupanto — rusų nemalonę, esu daug padaręs žalos ir rusams. Tai yra, rusų propagandai, kurioje skelbiama, kad Sovietų Sąjungoje yra tobulesiausia demokratija pasaulyje, ir žmonės gyvena kaip "rojuje". Tikrumoje Sov. Sąjungoje yra žiauriausia diktatūra, o ne rojus. Tai tikra vergų imperija. Okupuotos Lietuvos broliai ir sesės yra baudžiami ir žudomi be kaltės. Skaityti — be kaltės, nes rusų žiaurijoje, priešpaudoje laikomi lietuviai, vieni mėgina pabėgti iš to "rojaus", kiti žudosi patys. Yra ir tokių, kurie išdrįsta pareikalauti žmogaus teisių, nes tos teisės konstitucijoje garantuotos. Už reikalavimą konstitucijoje pažymėtų pagrindinių žmogaus teisių, lietuviai vės yra baudžiami ligiems metams kalėjimo. Tokių rusų kankinamų ir nuleistų lietuvių vardus SLA 72-ra kuopa pradėjo įrašinėti Kanados Lietuvių Fonde. Prieš įrašinant tų kankinių lietuvių vardus, man teko ieškoti davičių, už ką jie buvo nubausti, kur jie buvo išsiųsti atlikti bausmę ir tą viską aprašyti patriotinėje lietuvių spaudoje. Esu dėkingas ir Naujienoms, kurios visuomet spausdino korespondencijas apie rusų komunistų nuteistus lietuvius-ves.

Hamiltono SLA 72-ra kuopa yra įrašinėsi Kanados Lietuvių Fonde šiuos patriotus lietuvius: S. Kudirką, V. Simokaitį, R. Kalantą, N. Sadūnaitę, O. Lukauskaitę-Poškienę, J. Daumaną-Lukšą, V. Petkų, A. Kalinauską, vysk. V. Borisevičių ir prof. V. Skudį. Iš šių lietuvių, VLIKui

padedant, S. Kudirka yra atvykęs į Ameriką. R. Kalanta susidegino Kaune, reikalavdamas, kad rusai pasitrauktų ir grąžintų Lietuvai laisvę. A. Kalinauskas, paimtas į rusų kariuomenę, susidegino Latvijoje, pareikšdamas: Geriau žūsiu, bet rusų kariuomenėje netarnausiu. Vyskupas V. Borisevičius, 1917 m. rusų buvo nuteistas mirties bausme ir išvežtas į Rusiją nužudyti, kad lietuviai nerastų jo palaikų.

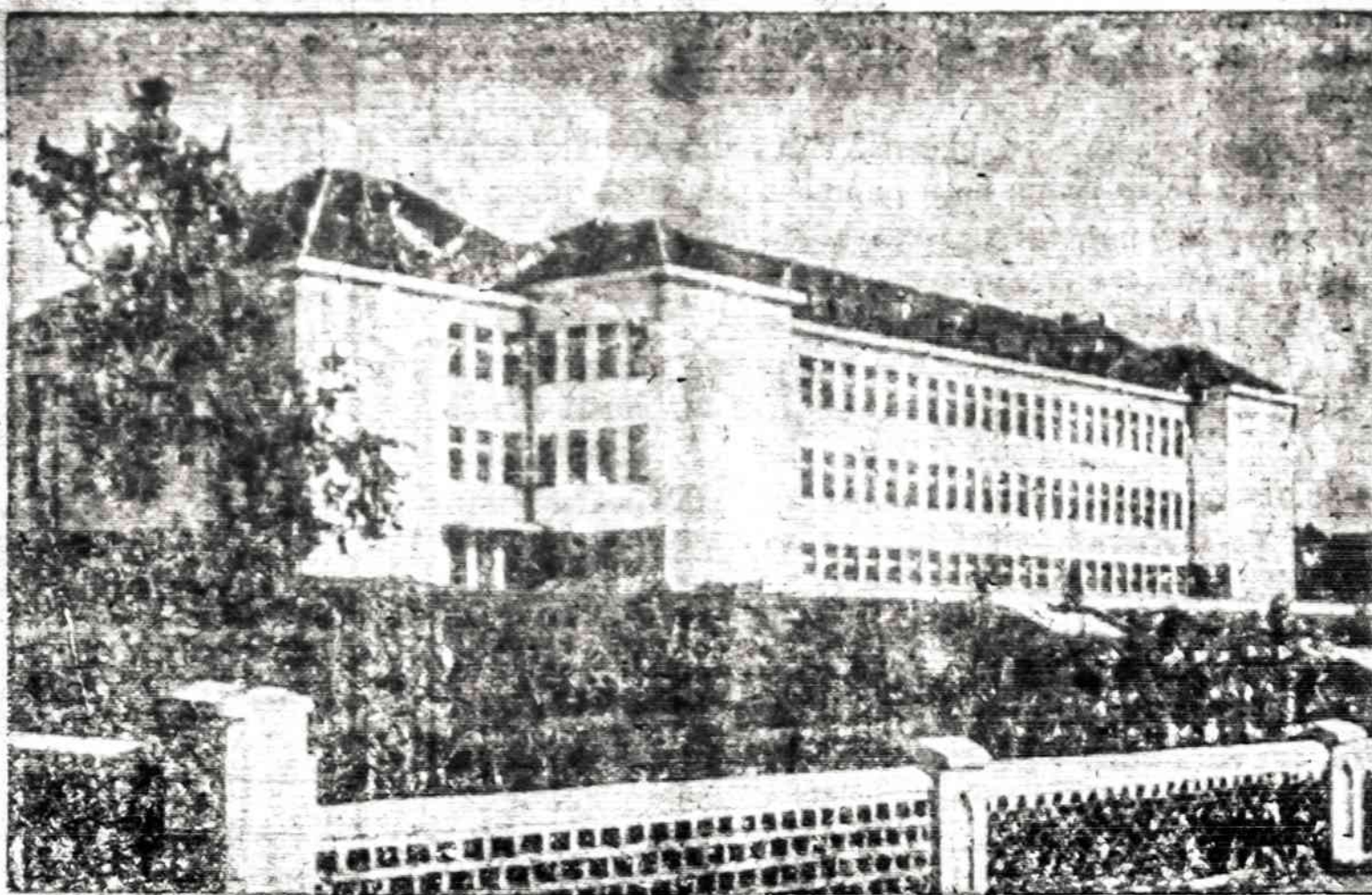
Hamiltono SLA 72-ra kuopa per ilgą metų dirbdama (nežinant visokių trukdymų) tokią patriotinę darbą, yra susilaukusi iš visuomenės įvertinimo ir paramos. Toks SLA 72-ros kuopos darbas nepatinka Lietuvos okupantui — rusui ir jo agentams Kanadoje. Jei SLA 72-ra kuopa savo veikla pasidarys Rusijos imperijai pavojinga, tai ta jų imperija yra pakeliui į žlugimą, nes pradėjo bijoti ir mažos grupelės lietuvių veiklos.

Siais metais SLA 72-ra kuopa sumanė įamžinti nekaltai nubaustą prof. V. Skudžio vardą Kanados Lietuvių Fonde, ir jo vardu į fondą įnešti 100 dolerių. Lėšoms sukelti, parašiau korespondenciją, kuri labai nepatiko Lietuvos okupantams — rusams, nes 5-oji kolona, kalbanti lietuviškai, pagal V. Valatką, turi tuojau atrapuoti kas kur yra pakalbėta, parašyta prieš rusus. Lietuvių žiniai duodu pilną turinį korespondencijos ir 5-tos kolonos anglų kalba ranka rašytą pasisakymą dėl tos korespondencijos.

"SLA 72-ros kuopos gegužinė"

Loterijai leidimas gautas, bilietai jau atspausdinti ir platinami. Šios gegužinės tikslas — įamžinti prof. Vytauto Skudžio vardą Kanados Lietuvių Fonde. Vytautas Skudis be jokios kaltės rusišką Lietuvos okupanto buvo nubaustas ir ištremtas į Mordavijos prievartos darbas. Jis yra gimęs Čikagoje 1929 m. kovo 21 d. ir pakrikštytas Aušros Vartų katalikų bažnyčioje, 2327 West 23rd Pl. 1930 metais tėvai jauną Skudį parvežė į nepriklausomą Lietuvą, kur jis baigė mokslo ir tapo Vilniaus universiteto hidrologijos ir geologijos profesoriaus pavaduotoju. Jis būtų ir toliau ten profesoriavęs, jeigu rusai, nekreipdami dėmesio į pagrindines žmogaus teises, nebūtų jo ištremę.

(Bus daugiau)

Lietuvos nepriklausomybės laikais 1937 metais Kėdainiuose pastatyta gimnazija

JONUI PAKALKAI MIRUS

Liepos 25 d. New Yorko ligoninėje po ilgos ligos ir širdies atakos mirė žymus Lietuvos kooperatininkas ir visuomenės veikėjas Jonas Pakalka.

Gimęs 1894 m. sausio 18 d. Kučkos Naumiesty statybos darbininko šeimoje, Jonas Pakalka dar vaiku būdamas ir lankydamas pradžios mokyklą susipažino su slaptais lietuviškais raštas, tuo laiku gabenamais iš Vokietijos. Vienuolikos metų būdamas, jis klausėsi Naumiestyje mityguojančių liet. socialdemokratų, kritikavusių caro valdžią. Nelegali spauda ir agitatorių kalbos tiek paveikė jauną Jonuko sielą, kad jis tapo anų laikų santvarkos priešu.

Vos baigęs pradžios mokyklą Jonas Pakalka pradėjo dirbti vietos kooperatyvineje varlotojų bendrovėje, kuri tuo laiku veikė jo gimtinėje. Vėliau talkininkavo savo tėvui prie statybų. Užėjęs I pasaulinį karą nuslėgė jį į Rusiją. Kurį laiką dirbo Rybinske, vėliau persikėlė į

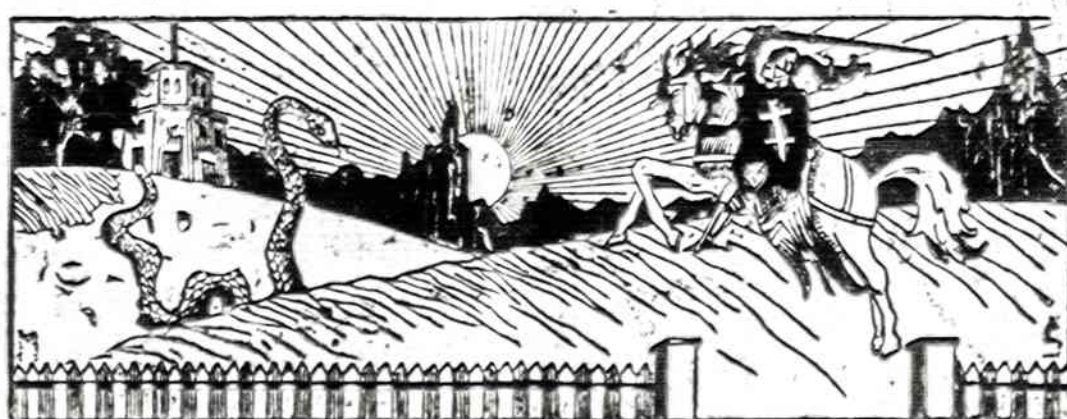
tarė dr. K. Grinius, ir įstatymą Seimas priėmė gegužės 22 dieną.

Būdamas Seimo atstovu, Jonas Pakalka organizavo darbininkus ir juos švietė. Bet Steigiamajam Seimui paleidus 1922 m. spalio 6 d., Jonas Pakalka grįžo į savo pamėgtą kooperatyvų darbą. Jis įsijungė į Kauno vartotojų kooperatyvą "Parama", buvo išrinktas jo vadovybėn.

Jonas Vilkaitis (1888—1975), kitas žinomas Lietuvos kooperatyvų organizatorius, apie Joną Pakalkos darbą "Paramoje", sakė, jog ta kooperacinė bendrovė pradėjo suoliais kilti kaip tik tada, kai Jonas Pakalka buvo šrinktas bendrovės pirminku.

"Parama" Kauno prekyboje pralaužė pirmuosius kultūringos prekybos ledus. Ji savo parduotuvėse iškirto plačius langus, juos gražiai dekoravo ir įstatė prekių kainas. Prie to buvo priversti prisiderinti ir kiti prekybininkai. Tai buvo visai Lietuvai didelės reikšmės vi-

Aleksas Ambrose,
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS
autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.
Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.
1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip
IS PRAETIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,
parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.
Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

suomeninė — ekonominė organizacija.

Jonas Pakalkos iniciatyva "Parama" 1929 m. pastatė pirmąją Lietuvoje automatinę duonos ir pyragaičių kepyklą. Kepykloje duona buvo kepama tešlos nepailetus rankomis. Visus veiksmus atliko mašinos. Kauniečiai ir žymi dalis Lietuvos karuomenės valgė tikrai higieniškai — šiekptą ir skanią duoną. Jos pareikalavimas vis augo. 1939 m. jos buvo parduota 7 milijonai kilogramų. Tą kepyklą, kaip pavyzdinį Pabaltijyje, lankė įvairios ekskursijos.

"Paramos" kooperatyvas buvo atviras visiems, bet jo vadovybėje vyravo socialdemokratų ir valstiečių liaudininkai. Buvo laikas, kada jos vadovybė į savo rankas norėjo paimti komunistai. Bet jiems tas nepavyko. Vėliau pradėjo verstis kraštą valdančioji partija. Bet visa tai buvo nugąlėta, daugiausia Joną Pakalkos organizaciniais sugebėjimais, kantrybe ir taktu.

J. Pakalba vadovavo ne tik "Paramai". Jis buvo aktyvus organizuojant ir kitų rūšių kooperacijos centrus: Kooperacijos Banką draudimo bendrovę, "Kooperaciją", Lietuvį ir kt.

Pažymėtinas ir toks įvykis: kai 1939 m. išbadėję Vilnius atiteko Lietuvai, reikėjo jį mai-tinti. Joną Pakalkos, vadovaujančią "Parama" parodė, ką ji sugeba. Labai trumpu laiku jos instruktoriai suorganizavo Vilniuje "Rūtos" kooperatyvo parduotuvę tinklą, pradėjo jas gražiai įrengti ir aprūpinti prekėmis. Apmokė personalą, kaip reikia dirbti. Vilniečiai tuo buvo labai patenkinti.

Jonas Pakalba buvo "Paramos" valdybos pirmininkas ir direktorius — reikalų vedėjas ligi sovietinės okupacijos 1940 metų.

1944 m. J. Pakalka pasitraukė iš Lietuvos. Pirmiau į Vokietiją, o iš jos 1949 m. į JAV. Būdamas išeivijoje, šalia uždarbinio darbo, dirbo visuomeninį darbą. Dirbo VLIK, ALTE, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-koje, kurioje buvo kurį laiką valdybos pirmininku, Literatūros Fondo nariu, iki 1976 m. — Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užsienio Delegatūros nariu (ir "Keleivio" patikėtinu). Paskutiniu laiku gyveno Richmond Hill, netoli New Yorko.

Atsiskyręs su šiuo pasauliu, velionis paliko liūdinčią žmoną Aleksandrą Arūnaitę — Pakalkienę, dukterį Rimą Čerkeliūnienę su šeima ir daug draugų.

J. Vilčinskis

PAVERGTOJE TEVYNĖJE

RAŠYTOJAS A. BUČYS APIE LIET. LITERATŲRĄ

Gegužės viduryje kurortiniame Bledo mieste, Jugoslavijoje, įvyko tarptautinis rašytojų susitikimas, kuriame dalyvavo rašytojas Algimantas Bučys, atvykęs iš Lietuvos.

Kaip lietuvių literatūros atstovas, A. Bučys kalbėjo apie lietuvių literatūros ilgaamžę sąmoningą kovą, kurios laida ir lemtis pastoviai ir sklandžiai buvo susijusi su pačios tautos egzistencija istorinė alternatyva: išlikime ar išnykime?

GALES GAUTI TEATRO BILJETŲ

Nuo liepos 1 d. Lietuvos teatrų ir koncertų salėms įsakyta pailikti kasoje 40% bilietų, kad piliečiai galėtų laisyti patekti į teatrą.

Ligsiol didžioji dalis bilietų buvo parduodama pagal įstaigų ir organizacijų užsakymus. Todėl, pvz., Vilniaus teatro kasoje žmonės bilietų negalėjo gauti.

LAISKAS "TIESOS" REDAKCIJAI
PAPRASĖME "ASTROJE" ARBATOS...

S. m. gegužės 9 d. 14 val. apsilankėme Kauno Laisvės alėjoje esančioje kavinėje "Astra". Išgėrėme po stiklinę arbatos su citrina ir paprasėme dar. Jauna padavėja atsakė, kad arbatos daugiau nenės, pasiūlė ją gerti namuose.

Savo nuomonę apie tokį patarnavimą norėjome išdėstyti pagedavimų knygoje, bet nei jos, nei administratorės nebuvo. Kas gursknojo stiprius alkoholinius gėrimus, tas čia jautėsi gerai.

Z. Undraitytė,
D. Šimkutė,
J. Jarušaitė
(Eur. Liejuvis)

(iš Europos Lietuvis)

— Amerika veda kovą prieš Paskutiniu laiku gyveno Richmond Hill, netoli New Yorko.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet neseniai, Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macidno, P. Jonko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varzo kūrų poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAIŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIEŠIO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkštelės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta akimėklais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnos ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$4.

● **KĄ LAUMES LIME**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietą nepriklausomoje Lietuvoje ir pirmiaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jakinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valaškos vertimas. 306 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti dolerių pašto ir mokesčių.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• KOSTINGINAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara kiekvienais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Kiekvienais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.
D. KUHLMAN, D.S., Registruotas vaistinėinkas
Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 431-4198

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1988	pusel metų	\$32.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$20.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$45.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Užsieniuose:	
metams	metams	\$48.00
pusel metų	pusel metų	\$24.00
trims mėnesiams		
vienam mėnesiui		
našose JAV vietose:		
metams		\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Sekundienais — iki 12 val.

Bražėno naujų minčių lietuviai taip ir nežino

Vilius Bražėnas, Lietuvių atgimimo sąjūdžio ryškiausias atstovas, mokąs Atgimimo sąjūdžio pagrindines mintis dėstyti ne tik lietuviškai, bet ir angliskai, šių metų rugpjūčio 14 dieną aiškino ne Atgimimo sąjūdžio kelius ir klystkumus, tačiau iki šios dienos Bražėno paskelbtų kelių dar nežinome.

Chicagoje lietuviškos radijo valandėlės, laikraščiai garsino Bražėno ruošiamą paskaitą, sukėlė susidomėjimą ir sukviatė pilną salę, bet šiandien, praėjus jau ištisom dviem savaitėm, naujos kalbėtojo mintys ne tik Chicagoje, bet ir Amerikos lietuviams dar nežinomos.

Atgimimo sąjūdžio laikraščio redaktorius, ne Valerijonas, bet Morkus Šimkus, supažindino susirinkusius su ponu V. Bražėnu, nuolatiniu Atgimimo sąjūdžio savaitinio laikraščio bendradarbiu, rašančiu ir kituose laikraščiuose (nors nepasakė, kokiuose) ir pažymėjo, kad jo rašiniai telpa birčinkų jaunimo laikraščiuose.

Laisvosios Lietuvos laikraščio redaktorius nurodė, kad paskaitininkas, prisilaikydamas užsibrėžtų paskaitos rėmų, "kalbėjo, aiškino, gyvais pavyzdžiais nurodė, kaip reikia su komunizmu (ar nebūtų tiksliau, su komunistais? — N.R.) kovoti, kokias klaidas daro demokratinės laisvės kraštai, kokiomis priemonėmis stiprina komunizma, jį apginkluoja ir išduoda demokratinę laisvę ir jos principus".

Būtų, aišku, tiksliau, jeigu p. Bražėnas būtų papasakojęs apie Atgimimo sąjūdžio kovą prieš komunistus. Kitų klaidas lengviau pastebėti, bet daug naudingiau, kai pasigiria atliktais savo darbais.

Redaktorius Šimkus Bražėną supažindino su susirinkusiais žmonėmis. Daugelis Bražėną pažino, tai redaktoriaus "pristatymas" mažai tepasakė, bet redaktorius būtų galėjęs paprašyti p. Bražėną duoti jam paskaitos tekstą ir pirmame laikraščio numeryje būtų galėjęs paskelbti, tačiau redaktorius to nepadarė. Nemanome, kad paskaitininkas būtų atsisakęs paduoti skaitytos paskaitos tekstą.

Ponas Bražėnas, bekalbėdamas, galėjo nuo pasirašyto teksto nukrypti, bet tuos nukrypimus jis labai lengvai ant greitųjų galėjo įterpti ir paskaitą su visais pa-

pildymais atiduoti redaktoriui, o tas būtų galėjęs atspausdinti.

Paskaitos, ko gero, klausėsi visa redaktorių kolegija. Bet kuris kolegijorius būtų paprašęs paskaitos tekstą ir visą atspausdinęs, tačiau, matyt, ir kolegijos nariai užmiršo atlikti redakcijos nario darbą, jei patys nerašo.

V. Bražėno paskaita buvo skaityta rugpjūčio 14 d., L.L. spausdinta rugpjūčio 26 dieną, paštas ją atnešė rugpjūčio 23 dieną. Paskaitai surinkti ir atspausdinti turėjo 12 dienų. Per 12 dienų galima visą L.L. suredaguoti, o prie tokio gausaus redakcinės kolegijos narių skaičiaus, tai ir du numeriai galėtų būti prirašyti, bet jie nespėjo Bražėno paskaitos savo skaitytojams duoti. Reporteris pranešė, kad paskaita užrekorduota, bet skaitytojams užrekordevimas nieko nepadeda.

Galimas daiktas, kad p. Bražėnas kalbėjo ir apie tai, ką Atgimimo sąjūdžio nariai padarė laisvės kovos kelyje, bet kol visa paskaita nebus paskelbta, tai lietuviui nežino.

Nepamanykite, kad šias pastabas darome iš pavydo. Bražėną mes gerbiame, nes jis yra vienintelis viso Atgimimo sąjūdžio atstovas, kuris pajėgia aiškiausiai Atgimimo sąjūdžio mintis išdėstyti ne tik žodžiu, bet ir raštu. Reikia džiaugtis, kad jis ne tik parašo, bet gali ir pakalbėti. Pakalbėti ne tik lietuviškai, bet ir angliskai. Mes nesistebime, kad 200 milijonų amerikiečių tarpe atsiranda saujelė birčinkų. Tokioje didelėje žmonių masėje gali atsirasti birčinkų keliais einais. Savo laiku vienas kitas birčinkas buvo net ir Kongresą išrinktas, bet šiame Kongrese apie jokią birčinkų grupę jau nesigirdi. Mes džiaugiamės, kad Bražėnas Amerikos birčinkų tarpe yra pats gabiausias. Jis moka gražiai rinkti faktus ir nežinėliams pajėgia išaiškinti.

Mums malonu, kad Amerikos birčinkų tarpe p. Bražėnas yra pats protingiausias. Jie p. Bražėną kviečia ir suvažiavimus, kad išaiškintų to judėjimo svarbiausius principus. Reikia manyti, kad jie ir sumoka p. Bražėnui kelionę į paskaitas.

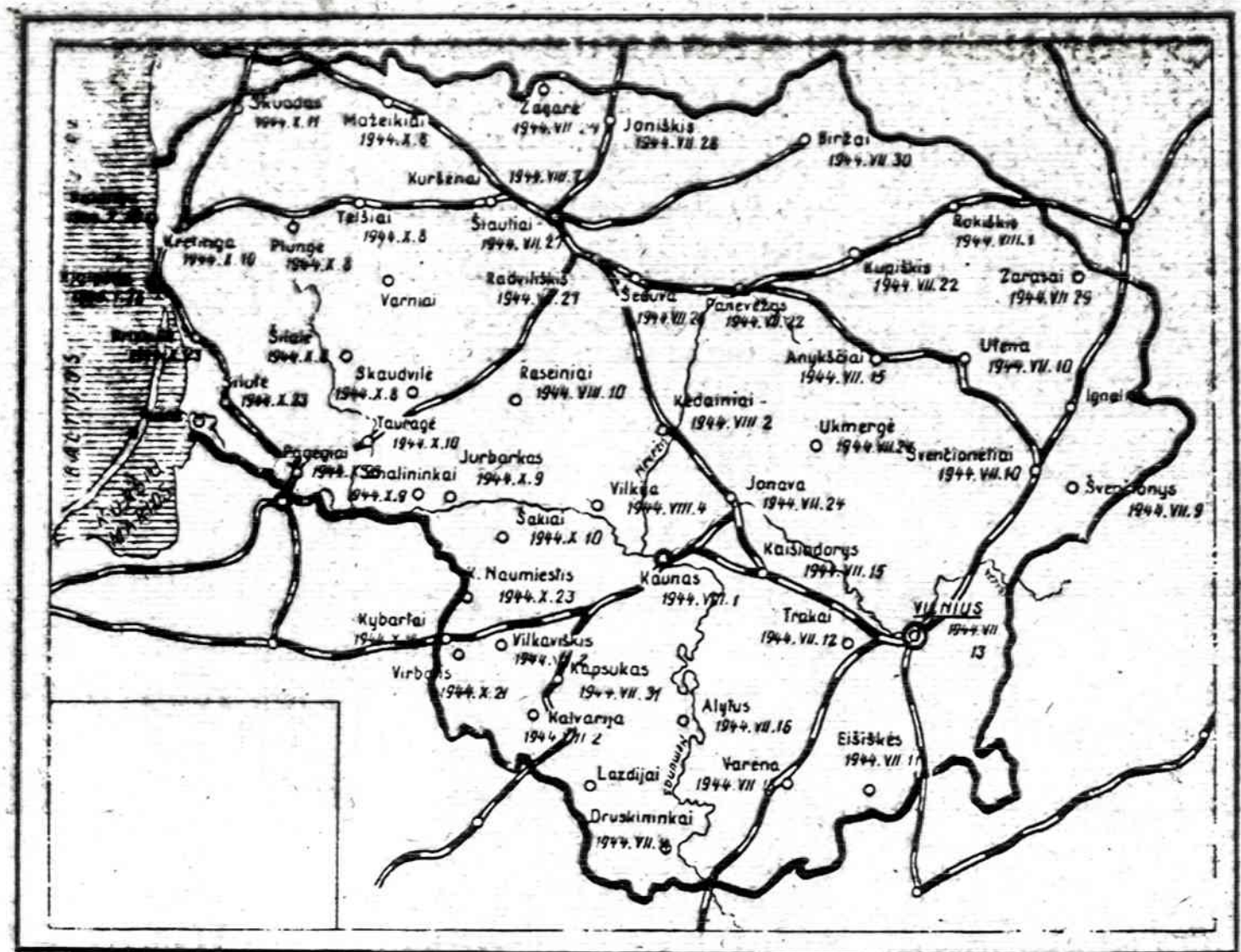
Visa tai labai gerai. Bet turime pripažinti, kad tie Amerikos birčinkai yra visais atvejais labai silpni, jei turi Amerikon ramybės ieškoti atvažiavusį Bražėną prašyti, kad jiems išdėstytų, ką jie privalo daryti.

Kad p. Bražėnas apšviečia nežinėlius ir nieko politikoje nenusivokiančius amerikiečius, tai daug priklauso jam nevertėtų, bet jis daro didelę klaidą, kai kviečia lietuvius padėti birčinkams. Lietuviai yra protingi žmonės. Kuriam galui jie turi eikvoti savo energiją pas birčinkus, kada yra žymiai daugiau ir svarbių darbų kojos už pavergtos Lietuvos laisvę.

Mums atrodo, kad teisininkas Povilas P. Dargis, metęs savo energiją į Amerikos teismų sritį, išitraukęs į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje darbą, veik 50 metų Pittsburghe, Pa., bevedas lietuvišką radijo valandą ir glaudžiai dirbęs su Amerikos demokratais, lietuviams ir visai Lietuvai būtų buvęs labai naudingas.

Mums taip pat atrodo, kad dr. Kazys Bobelis, išitraukęs į Amerikos Lietuvių Tarybą, o dabar į Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą veda Lietuvos laisvės bylą naudingą darbą. Glaudus dr. Bobelio ryšiai su Amerikos respublikonais sudaro sąlygas informuoti Kongreso atstovus ir administraciją apie lietuvių kovą už pavergtos krašto laisvę.

To mes negalėtume pasakyti apie Vilių Bražėną. Mums atrodo, kad būtų daug naudingiau, jeigu savo žinias ir patirtį sunaudotų viešingai lietuvių laisvės kovai, o ne birčinkams mokyt. Mums atrodo, kad jis dar

Gen. Karvelis savo knygoje naudojo šį žemėlapi. Kad lengviau būtų suprasti rusų karo jėgų išveržimą į Lietuvą, dedame Karvelio naudotą žemėlapi.

Tuščios gen. V. Karvelio pagyros

(Tęsinys)

Toliau V.K. rašo: "Tarybinė armija karo sunkumų našta pakėlė ant savo pečių, garbingai atlikdama savo pareigą tėvynei, pavergtos Europos tautoms, savo sąjungininkams, o taip pat ir visai žmonijai, išgelbėdama ją nuo rudojo maro pavojaus".

Sunku suprasti, ką V.K. nori pasakyti — tarybinė armija garbingai atliko savo pareigą pavergtos Europos tautoms? Kaip tik priešingai: tarybinė armija atliko gėdingą darbą — paverė Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją, Rytų Vokietiją ir kt.

Karvelio tvirtinimas prilygsta juokdario tvirtinimui, kad tarybinė armija išgelbėjo visą žmonių nuo rudojo maro pavojaus. Karvelis turi gerai žinoti, kad buvo tuomet du marai: vienas rudas, antras raudonas, o kuris jų baisesnis, tai tik pats velnias gali žinoti, nes jų darbai nešė žmoneis pragariškas kančias. Šiandien rudojo maro nebėra — liko tik raudonasis maras, kuris žiauriausiomis priemonėmis naikina pavergtas tautas.

Toks tokį vainuoja — cituojau: "Pusė viso Tarybinio Baltijos teritorijos buvo išvaduota iš vokiškųjų fašistinių grobių". Taigi, raudoni grobikai vadovauja Baltijos teritoriją iš fašistinių karių frontan, kur vokieštinųjų grobių. Tai buvo ne Pa-

didelę klaidą, kai jis lietuvius kviečia į retas ir skystas birčinkų gretas.

davo laukus.

Toliau V.K. rašo: "...dėl Vilniaus išvadavimo sveikino kartu su visa liaudimi gyvenusieji užsienyje — JAV, Kanadoje, Lot. Amerikoje. Iš ten plaukė į išvaduotą Lietuvą laisvės, siuntiniai, dovanos. Išvaduotas Vilnius 1944 liepos 13 d. — į lietuvių istoriją įrašyta auksinėmis raidėmis".

Iš V. Karvelio klaidėjima galima tik tiek pasakyti, kad dar tuo laiku smarkiai svietė Stalinis saulę ir "kai kuriems lietuviams perkaitimo smegenis ir jie niekaip negalėjo atskirti Lietuvos pavergimo nuo Lietuvos išlaisvinimo. Į tą nelaimingų skaičių pateko ir gen. V. Karvelis ir jam atrodo, kad už tą Vilniaus, o kartu ir Lietuvos pavergimą, svetūr gyvenantieji lietuviai siuntė padėkos laiškus, siuntinius, dovanas. Tikrai tuo laiku svetūr gyvenančių lietuvių laiška, sveikinimai ir dovanos Lietuvon neplaukė, nes vyko karas.

Turbūt, V.K. čia kalba apie paramą, kurią Amerika davė badaujančiai rusų armijai: maistu, karo reikmenimis ir kt., už kurią ir šiandien kom. Rusija yra skolinga 11 milijonų dolerių Amerikai.

Ko vertas V.K. tvirtinimas: "Išvaduotas Vilnius 1944 liepos 13 d. — į Lietuvos istoriją įrašyta auksinėmis raidėmis".

Taigi tik tokie pasimetėliai, kurie Lietuvą pardavė, gali tokias nesąmones rašyti, kad Vilniaus pavergimas įrašytas į lietuvių istoriją auksinėmis raidėmis. (Nukelta į penktą puslapį)

BRONIS V. GALINIS

VILNIAUS GETAS 1943 METAIS

(Iš "Technikos Žodžio")

(Tęsinys)

Trečia vokiečių karinė įstaiga, kuri ypač suaktyvėjo frontui vėl pradėjus artėti prie Baltijos kraštų, vadinosi Organisation Todt. Jos vadovė turėjo ypatingas teises skirstyti statybinių medžiagų kontingentus, tuo būdu galėjo tiesiogiai kontroliuoti mūsų veiklą ir daryti spaudimą į bet kurių STATYBOS bendrovės prisimintų statybų atlikimą. Pavyzdžiui, vienam naujai statomam stalių dirbtuvių pastatui mūsų bendrovė norėjo gauti leidimą apipiauti miško medžiagą stogo konstrukcijai. Leidimą davė pačiai medžiagai, bet su labai nepatogiai sąlyga, kad medis bus naudojamas tik apvalus, t.y. nenaudojant lentpiuvės patarnavimo.

Kaip žinoma, Vokietija, pradėdama karą su Sovietų Sąjunga, turėjo paruošti dideles armijas, ir jų aprūpinimui savo darbo jėgos jau nebepakalė. Todėl, užėmę Lietuvą ir kitus kraštus, vokiečiai pradėjo vis žiauresniais būdais reikalauti, kad būtų išvežti juos į Vokietiją pramonės darbuose ir ypač ypač pavojingiausiose vietose, kur vyko bombardavimai, arba sunkiausiams ir blogiausiams darbuose už maršk atlyginimą).

Iš mūsų žmonių beveik niekas nesistengė ir

nenorėjo "savanoriškai" vykti į Vokietiją. Legalaus išsiskikimo būdas nuo to buvo gauti atitinkamus pažymėjimus, vadinamus UK (Unabkömmlichkeitsbescheinigung), atpalaiduojančius nuo darbo prievolės Vokietijoje. Tokie pažymėjimai buvo išduodami dispozicijai tik tokių žmonių, kurios vienokiu ar kitokiu būdu buvo reikalingos ir laikomos svarbios karo vedimo paslaugai čia pat Lietuvoje. STATYBOS firmoje dirbantieji turėjo teisę gauti UK pažymėjimus. Todėl mums darbo jėgos ir kandidatų netrūko, pasisiūlančių buvo daugiau, negu galėjome jų reikalingumą pateisinti. Daug kas nenorėjo patekti Arbeitsamtų (darbininkų reikalus tvarkančių vokiškų įstaigų) žinion, nes jos neturintys UK pažymėjimų stengdavosi tuojau pat išdeportuoti darbuose į Vokietiją.

STATYBOS firmos Vilniaus skyriuje UK kortelės jau turėjo 680 dirbančiųjų, ir tas skaičius augo taip sparčiai, kad 1944 m. pradžioje UK kortelėmis naudojosi ir nuo deportacijos Vokietijon dengėsi jau 1025 asmenys. Tas galėjo būti pateisinta dirbančiųjų miške skaičiaus padidėjimu. Ten jie ruošė medžiagą vykdomoms ar vykdomoms statyboms, ko anksčiau nereikėdavo daryti, nes tokią medžiagą parūpindavo specialios statybinių medžiagų paruošimo įmonės. Dabar mums patiems tai reikėjo atlikti, kaip lygiai labai stigo ir kvalifikuotų amatininkų — meistrių, kurie buvo būtina reikalingi pagrindiniams statybos darbuose įvykdyti.

ŽYDAI GESTAPO REPLĖSE

Naciai savo politinėje programoje įrašė dogmą: išnaikinti žydus, todėl visuose užimtuose kraštuose žydai buvo išimami iš tų kraštų priklausomybės ir pavedami išimtinai gestapo žinion. Po dviejų mėnesių nuo karo pradžios Vilniuje buvo paruošti du getai miesto centre, į kuriuos buvo suvaryta 50,000 žydų.

Pirmasis getas prasidėjo Arklių gatve, Mikalojaus gatve, Ašmenos gatve per namus skersai kvartalą iki Arklių gatvės, iš čia buvo išimti frontiniai namai pagal Vokiečių gatvę. Įėjimas buvo įrengtas iš Rūdninkų gatvės. Į šį getą buvo patalpinta 30,000 asmenų.

Antrasis getas prasidėjo Vokiečių gatve,ėjo Didžiąja gatve iki Švarco gatvės, toliau Gaono gatve, Domininkonų ir suko Vokiečių gatvės link. Pagal Didžiąją, Domininkonų ir Vokiečių gatves buvo išskirti frontiniai namai. Įėjimas buvo įrengtas iš Gaono gatvės. Čia buvo suvaryta 20 tūkstančių žydų.

Dar dvi stovyklos talpino papildomai kelis tūkstančius žydų. Viena buvo prie Kailio fabriko, Vivulskio gatvėje (Prie sovietų fabriko vardas pakeistas į VITO). Kita stovykla buvo Subačiaus gatvėje, josios darbinieji žydai aptarnavo H.P.K. automobilių parką.

Žydai, kurie pakliuvo į Lukiškių kalėjimą, buvo likviduoti Panerių eksterminacijos vietovėje, maždaug 7 mylios nuo miesto centro. Pane-

riuose STATYBOS bendrovė statė požeminius benzino tankus. Buvo iškasta daug duobių tų tankų instaliavimui. Tokiame stovyje darbovietė buvo užimta vokiečių armijos ir perduota gestapo žinion. Gestapas čia per visą okupacijos laiką sunaikino apie 80,000 žmonių. Čia buvo naikinami: lietuviai, lenkai, rusų belaisviai ir žydai, kurie sudarė, kaip spėjama, apie 55% bendro žuvusiųjų skaičiaus.

SUSITARIMAS SU "JUDENRATO" ATSTOVAIS

1943 m. pavasarį man buvo pranešta, kad su manimi nori gauti pasimatymą Vilniaus geto Judenratas (gestapo leista geto vidaus tvarkai palaikyti pačių žydų sudaryta atstovybė — taryba). Man buvo perduotas pareidavimas, kad toks pasimatymas vyktų kiek galint mažiau demonstratyviai ir kad neatkreiptų dėmesio žmonių, kurie yra ar galėtų būti nepalankiai nusistatę prieš žydus. Nors žydai delegacijos siuntimą sutarė su gestapo ir geto vadovybės žinia, tačiau jų diskretiškumas buvo suprantamas ir teisingas.

Mūsų bendrovės centrinė būstinė buvo Vilniaus gatvėje, o tos gatvės tęsinyje buvo Vokiečių gatvė ir geto ribos, pėsčiam einant, 10 minučių atstume.

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinguus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine Director
1938 E. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 2-8 darbo dienomis ir kas antra savaitė 8-3 val.
Tel.: 563-2727 arba 563-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 69th STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet.
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880.
Residencijos telefonas: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortelė.
R. ŠERENAS. Tel. 925-9063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojoje Anglijoje, iš stoties WLYN, 1860 bangos AM, veikia sekmadieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto, perduodama vėliausių pasaulinių linių santrauka. Be to, komentari, muzika, dainos, ir Magdūtės Pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Bismio reikalais kreiptis: Baltie Florists — gelii bei dovanų krautuve, 502, E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 266-0488. Ten pat gamina "Naujiems", didelis pasirinkimas lietuviškų knygų ir lietuviškų dovanų.

TUSČIOS GENEROLO KARVELIO PAGYROS

(Atkelta iš 4 psl.)

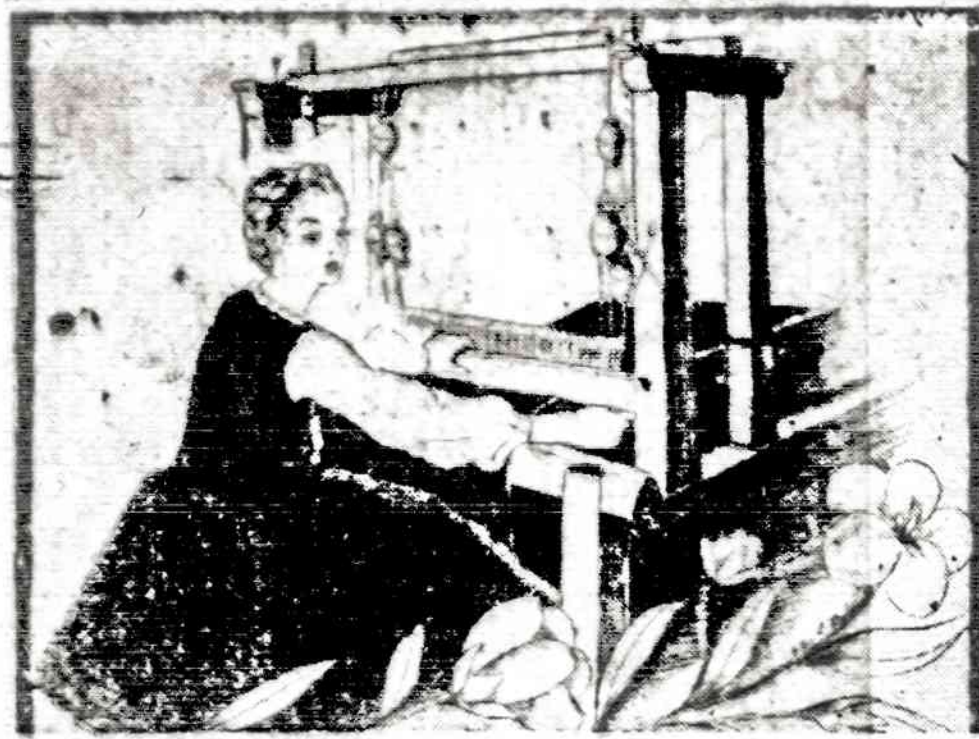
Gen. Černiakovskis žuvo, Karvelio terminu tariant, Vilnių vaduodamas. Jam ten komunistai pastatė paminklą, na, ir kituose Lietuvos miestuose pristatė daug tokių paminklų, kurie lietuviams kelia tik neapykantą, kad Lietuvos pavergėjas svetimoji žemė pristatė tokių paminklų ir reikalauja, kad lietuviai savo pavergėjų paminklus gerbtų, prižiūrėtų, jų didvyrių garbei ruošų minėjimus. Tai yra pasityčiojimas iš lietuvių! Lietuvių noras, kad Lietuvos pavergėjų pastatyti paminklai, kartu su jų dievo — Lenino paminklu per vieną naktį nugrimztų į pragaro gelmes.

O taip pat V. Karvelis, rašydamas apie Kauko "išvadavimą" rašo: "Tarybiniai kariai, vaduojantieji Lietuvos žemę nuo nekenčiamo okupanto, visur padėdavo, kartais gyvybę rizikuodami, vietos gyventojai".

Pagal V. Karvelio protą, vokiečiai buvo nekenčiamas Lietuvos okupantas, o komunistinė Rusija — žiauriausias Lietuvos okupantas — yra visų lietuvių mylimas okupantas. Kaip tokį V.K. galvojimą išaiškinti: proto liga lietuvis pavirto į rusą, ar paprastas generolo V.K. pasimetimas?

V. Karvelio teigimu, kur tik Lietuvos pavergėjas antrą kartą žengė į Lietuvos žemę, visur su džiaugsmu lietuviai sutiko vaduotojus.

V. Karvelis, praradęs lietuvių kario savigarbą, pasidavęs su "dūšia" ir kūnu okupantui, begėdiškai meluoja, kad lietuviai džiaugėsi žiauriam okupantui vėl grįžtant į Lietuvą. Lietuviai savo "džiaugsmą" parodė, kai tik prasidėjo karas — kada visa tauta sukilo ir vijo pavergėjus iš Lietuvos, su kuriais drauge iš-

MŪSŲ MIRUSIEJI

Vincas Viskanta, sulaukęs 76 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 21 d. nuo širdies atakos. Gyveno Brighton Parke, Chicagoje. Amerikoje išgyveno 33 metus. Gimė Išlauzo kaime, Marijampolės apskrityje.

Dideliam nuliūdime pasiliko žmona Genovaitė (Vinickaitė), sūnus Romas, marti Birutė, sūnus Zigmas, marti Birutė, anūčiai — Renata, Vitas, Tadas, Paulius ir Tomas; okup. Lietuvoje — brolis Edvardas su šeima, sesuo Žilinskienė su šeima ir kiti giminės.

Kūnas buvo pašarvotas rugpjūčio 24 d. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

skrido ir Karvelis, bet jau rusiškoms plunksnoms apaugęs.

V. Karvelis džiaugėsi, kad Lietuvos okupantas vėl sugrįžo Lietuvos žemę — žudyti nekaltų lietuvių, bet tai yra tik Karvelio džiaugsmas, o ne visų lietuvių, ir jis savo džiaugsmo negali visų lietuvių džiaugsmu vadinti, o tik tokių, kurie spėjo pasiduoti Lietuvos pavergėjui — tai Lietuvos pavergėjo džiaugsmas ir jam pasidavusių lietuvių džiaugsmas.

V. Karvelis rašo, kaip visi lietuviai gerbė tuos lietuvius, kurie kariavo prieš vokiečius vadinamoji lietuviškoji divizija ir kokius didvyriškus darbus jie atliko, žinoma, kartu su V. Karveliu. Bet tai nėra prasmės jų pagyry čia minėti.

Yra tik viena tiesa, kad lietuviai padėjo rusams atsikratyti vokiečių jungo, bet už tą pagalbą Lietuva gavo rusišką žiaurią vergiją.

(Pabaiga)

8 val. vakaro kun. F. Kireilis, po gražaus įvadinio žodžio, pareiškė šeimai užuojautą ir pagal bažnyčios ritualą sukalbėjo maldas. Žmonių prisirinko pilna salė. Buvo nemažai įžymių žmonių. Buvo nemažai suaukota šv. Mišiomis.

Rugpjūčio 25 d. 9 val., po sukalbėtų maldų, vėlionis buvo iškilmingai palaidotas į šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos kapinėse.

Šv. Mišias atnašavo kun. F. Kireilis ir pasakė prasmingą pamokslą. Mišių auką nešė anūkėliai. Solo giedotojas p. Griegas. Vargonais grojo p. Giedraitis.

Po šv. Mišių apie 30 masinių, pravažiavę pro namus, nulydėjo į šv. Kazimiero Lietuvių kapines.

Kapinėse maldas sukalbėjo kunigas F. Kireilis. Sugiedojom "Marija, Marija". Visi dalyviai buvo pakviesti į Liet. Tautinius namus pietums. Kun. Kireilis sukalbėjo maldą.

Pasivažiavę, 1.30 val., padėkojome žmonai Genovaitėi, abiem sūnams ir skristėmės į namus. Iš viso dalyvavo virš 70 asmenų. Tau, Vinca, tebūna lengva ši svetinga žemė!

K. P.

Vincas lankė Marijampolės realinę gimnaziją. Baigęs, gavo darbą žemės ūkio ministerijoje, Miškų departamente, Durpynų skyriuje.

Kiek vėliau sukūrė šeimą — vedė Genovaitę Vinickaitę. Išgijo Skerpiejų kaime, prie Lankeiškių, Vilkaviškio apskr., 63 ha ūkį. Tarnybos reikalais pora kartų būvau nuvykęs. Puiki so-

dyb, pastatydino ant upės, tekančios per ūkį, vandens malūną; ten buvo ir karpių pūdai, bitynas.

Karo išvakarėse prie Lankeiškių klebonijos kažkas nupiovė telefono laidus. Ten tebegyvenančius kunigus rusai areštavo ir viename miškelyje netoliese nuo Lankeiškių žiuriai nukankino — kun. Petriką, kun. Bulsį ir kun. dr. Dabrila.

Saulius — savanorį V. Radzevičių, kuris turėjo parcelę Lankeiškių dvare centre (mano tėvelio gimtinėje), Pautienių ir kitus su šeimomis areštavo ir išvežė į Sibirą. Dievo Apvaizdos dėka Zigmas išsigelbėjo nuo mirties.

Artėjant antrą kartą Sovietų armijai, šeima pasitraukė į Vokietiją. Išsikūrė anglų zonoje, gyveno kaima. Netoliese buvo stovykla, turėjome gimnaziją. Stovykla buvo uždaryta. Gyveno kambaryje su mamos sesute. Vėliau persikėlė į kitą stovyklą ir ten lankė gimnaziją.

Šeima emigravo į Ameriką. Išsikūrė Chicagoje ir visi dirbo. Tėvas su sūnumi dirbo Stockjarduose. Truputį prisisiekę, Romą ir Zigmą leido į universitetą. Romas baigė inžinieriaus mokslą daktaro laipsniu. Profesoriauja Purdue universitete ir yra JAV vyriausybės reprezentantas specialiai mokslo šakai ir deleguojamas į kitas valstybes. Zigmas (inžinierius su magistro laipsniu) turi atsakingą tarnybą ir įsigijo stambių nuosavybę Los Angeles.

Tėvų džiaugsmas ir paguoda, kad sūnūs išsimokslino, sukūrė lietuviškas šeimas ir savo prieauglį leidžia į mokslus.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2633 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRŲJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICE)

2424 WEST 69th STREET

11024 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4419

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, ILL.

Tel.: OLYmpic 2-1943

PETRAS BIELIUNAS

4446 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 8-3879

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Choclated or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

a Dog's Life

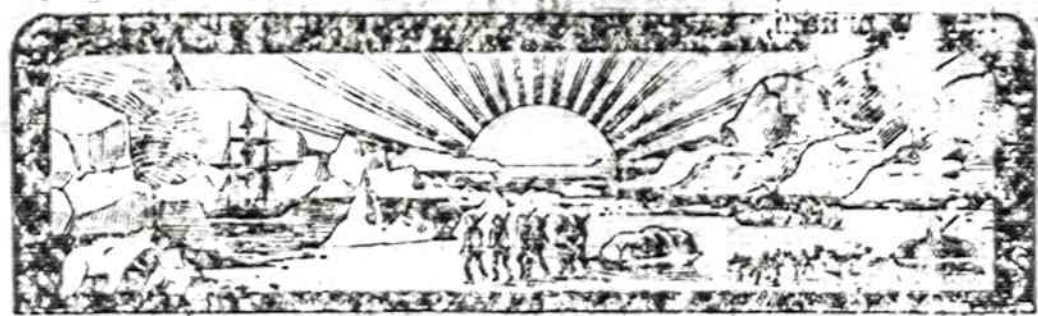
WATCH Your self

• TO TRUST IN YOUR FELLOW MAN IS A NOBLE VIRTUE... EXCEPT WHEN HE'S DRIVING. NEVER TAKE ANOTHER DRIVER'S ACTIONS FOR GRANTED. SOONER OR LATER HE MAY DO THE UNEXPECTED!

THE ODDS ARE AGAINST THE IRATE DRIVER WHO TRIES TO GET EVEN ON THE HIGHWAY.

• HOW DO SEAT BELTS HELP TO PROTECT YOU IN AN AUTO ACCIDENT? • ACCORDING TO THE INSTITUTE FOR SAFER LIVING, AMERICAN MUTUAL LIABILITY INSURANCE COMPANY, THEY TEND TO RESTRAIN THE BODY FROM BLOWS AGAINST PARTS OF THE CAR, LESSEN THE DANGER OF BEING THROWN OUT OF THE CAR, AND INCREASE SURVIVAL CHANCES.

R. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

RUOSIA

JAUNIMO STIPENDIJOS ĮTEIKIMA

š. m. rugsėjo 4 d. (šeštadienį) 1 val. po pietų

LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE,

esantiuose 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. Įėjimas laisvas.

Visuomenė kviečiama dalyvauti.

TRUMPAI

★

— Chicago Lietuvos Spaudos klubo susirinkimas įvyks rugsėjo mėn. 3 d. 7 val. vak. Lietuvio Sodyboje, 6515 So. California Ave. Nariai prašomi gausiai dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Valdyba

— BALFO Chicago apskr. Marquette Parko 5-tas skyrius rengia rudens gegužinę, kuri įvyks š. m. rugpjūčio 29 dieną, 12 val. Vytų salėje, 2455 West 47th St. Veiks virtuvė, kavinė, baras, ir laimingas laimės šūlinys, svečius linksminis Gintaro orkestras. Gegužinės rengėjai maloniai kviečia visuomenę gegužinėje gausiai dalyvauti. Savo dalyvavimui paremsite BALFą, nes parama labai reikalinga.

— JAV LB (R) Cicero Ap-
linkės Valdyba rengia Tautos šventės minėjimą š. m. rugsėjo

mėn. 5 d. 10:30 val. ryto Sv. Antano parapijos salėje, 1500 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Visus kviečiame dalyvauti. Valdyba

— Dėl ko sunyko Ciceroje skautai, rasite atsakymą, paskaitę Stepo Paulausko iliustruotą, 70 pusl. atsiminimų knygęle "Gyvenimo kelias". Gaunama Naujienose.

— Stepas Paulauskas, SLA 301 kuopos pirmininkas, parašė gausiai iliustruotą, 70 pusl. atsiminimų knygęle "Gyvenimo kelias", kurioje aprašo Palangos vidurinės mokyklos mokytoją Mečį Gedvilą, kaip rusai tvarkė Lietuvos policiją ir lietuvių areštus, kai raudonoji armija okupavo Lietuvą, lietuvių vargus nuvykus į Belgijos anglių kasyklas ir vargingas pastangas, baigus sutartis, iš Belgijos išvykti. Knygute gaunama Naujienose.

— ketvirtadienį pareiškė vice-
prezidentas G. Bush.

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGA IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

KĄ KITI RAŠO

SOLICNĄ ATLEIDO,
DRUNGĄ TUO TARPU
DAR PALIKO

Draugo laikraštis Chicagoj atleido redakcijoje dirbusį Joną Šoliūną, net jam pačiam nepaaiškinant nusikaltimo priežasčių. Pats J. Šoliūnas, kuris išėjo iš ankščiau turėtos gerai apmokamos tarnybos, norėdamas padėti Draugui ir bendrai lietuviams, dėl šio Draugo leidėjų žygio jautėsi gerokai nuskriaustas — ir moraliai ir materialiai. Siaučiant nedarbui, jam, atrodo, nebuvo lengva gauti kitą darbą.

Pats J. Šoliūnas dažnai Drauge parašydavo kontroversinio pobūdžio vedamųjų bei kitų straipsnių, kurie susilaukdavo ne tik Naujienų, bet ir paties Draugo skaitytojų kritikos. Tas, atrodo, privertė Draugo leidėjų Šoliūną atleisti.

Kaip žinome, prieš daugelį metų dėl vieno kontroversinio J. Šoliūno rašinio, Draugo leidėjai suvedino visą savo kultūrinio priedo laidą su jau atspausdintu Šoliūno straipsniu; dabar gi — Draugo leidėjai nusprendė

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS
AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE
NUO \$300 IKI \$1,000

Chrysler New Yorker

BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"

4030 Archer — VI 7-1515

Šiandien, šeštadienį, rugpjūčio 28 d., 11 val. ryto prasidės Marquette Parko Lietuvių Festivalis. Jo programa prasidės 12 valandą, kai atvyks Chicago burmistrė Jane Byrne.

Kaip paskutiniiais metais, taip ir šiandien, svarbiausioji šventė vyks Lithuanian Plaza Court (anksčiau buvusi 69-oji gatvė), kurios didžiausioji biznio dalis priklauso lietuviams.

Šventei vadovaus senatorius Frank Savickas, aldermanas Frank Brady, Lietuvių namų savininkų draugijos pirmininkas Zigmas Mikužis, Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, klebonas Antanas Zakarauskas, kun. Ansas Trakis ir visa eilė kitų pareigūnų ir veikėjų.

Viskas vyks ties Zogo vadovaujama Midland Savings bendrovės įstaiga, kurios priešakyje bus aikštė svečiams susėsti, kalbas susirinkusiems pasakyti, muzikantams susėsti.

Visi Marquette Parko gyventojai kviečiami šioje šventėje dalyvauti.

"sudeginti" ir potį Šoliūną.
I Šoliūno vietą Draugo redakcijoje pakviestas Vienybės redakcinio kolektyvo narys — Mykolas Drunga.

E. Tyl.

(Vienybė, 1982, bal. 15)

PERSONAL

Asmenų ieško

NEED CREDIT CARDS?

New credit card. No one refused!
Information on receiving VISA,
MASTERCARD with no
credit check.

Call PUBLIC CREDIT SERVICE:
(602) 949-0276 Ext. 636

STASYS ŠAKINIS

LIETUVIS DĄZTOJAS

Dązo namus iš lauko

ir iš vidaus.

Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.

(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas
Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvį Įstaigą:

American Travel Service Bureau
9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 238-2787

* Nėmokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų, keičių (cruias), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas. Paruošame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Sudarome išvietimus giminių apalankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais keliautojų reikalais.

* Taupykite skrydžiams Chartered lėktuvais, tik kelias rezervuoti vietas anksto — prieš 45-60 dienų.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydymo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoralicio jaunus dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Hamel, Zeme — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEIMIAIS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis. medinis, Brighton Parke.
\$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris. medinis, irengtas sklepas.
72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600. pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.
Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

OPEN HOUSE 1-5 P.M.

SUNDAY, AUGUST 29

Reduced 4 unit apartment bldg.

4908 W. Eddy. Best offer.

DeMoon Realty

622-7875

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės — kitur

DEMESIO!

Veltui noriu patarnauti geram tautiečiui, norinčiam apsigyventi gražiam kurorto miestyje New Buffalo, Mich. Savininkas sveikatos sumetimais persikelia į Arizoną. Nuosavybė yra labai gerame stovyje, netoli nuo krautuvių, medicinos centro ir Michigan ežero.

Nuosavybės vertė apie 40,000, bet dėl keitimo gyv. vietos bus parduodama pigiau.

Dėl informacijų skambinkite man: Grace Bukoff-Bukaveckas (616) 469-3673 po 7 val. vak.

LAKE GENEVA AREA —
RETIREMENT OR YEAR
ROUND GETAWAY

2 bedroom raised ranch. 3 car attached garage. Beautifully landscaped on 1 acre. 7 years old. Central air, fireplace. Private setting. Also 2 story barn style building — storage or possible rental unit. Priced to sell — \$98,500. Call for appointment (414) 279-6897 or (414) 248-8660

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIGHTON PARKE išnuomojamas 3 kambarių butas. Skambinti 247-0582 arba 247-1804.

18-toj apylinkėj moteris turi 4 kambarių butą ir pageidauja rasti kitą moterišką, sutinkantį gyventi tame pačiame bute.
Skambinti 733-1283

ISNUOMOJAMAS nuo rugsėjo mėn. 1 d. 5 kambarių butas Ciceroje, arti Sv. Antano bažnyčios.
Skambinti tel. 863-2524

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

— Sirijos vyriausybė yra pasiryžusi maitinti atvykstančius palestiniečius kelis mėnesius.

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą.

Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, sąžiningai ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio

Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

6645 So. ASHLAND AVE.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 or 737-1717

A. T. VERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 59th Street

Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, IL 60632. Tel. YA 7-5998

M. SIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapella, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Everett Park, Ill.

60642, - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.

ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:

Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

Šeštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR K

TUS PARAGENK SKAITYTI

DIE NRASŲ "NAUJIENOS"